

СМЯВЯНИЯ

ИСТОРИЧЕСКИ ВЕСТНИКЪ

Редакторъ: Боянъ Стакчевъ.

Борисъ Сакъзовъ

Председателъ Варн. Журналист. Д-во.

Нашата селянка.

Тя е мъченицата въ нашия живот — носителята на три тежки обаяния — майчински, домакински и стопански. Въ този троякостен кръг от труд и издръжка, който тя държи, живее чедът, който тя ражда и отглежда, въ домакинството, където тя чисти и урежда, въ полето, където тя копае, жъне и прибира.

През цял живот, обаче, българската селянка отдава най-малко време да поживее и се порада като жена и майка и да разтвори сърцето си за своята душа. Защото нейният домакински и стопански задължения и грижи се считат за много по важни, отколкото всички други — съпружески и майчински. Затова и селянската девойка се преценява и избира не толкова като бъдеща жена и майка, колкото като работна сила, потребна за производството на стопанството. Още на другия ден след брачния обряд, тя тръгва към нивата, а след нѣкое време, виждя, че е добила своята първа рожба надъ орнатъ бръдва. Или пък по късно, тръгнала по работа с нарамена мотика, тя носи на гърба си въ презрамка торбичка малкото си наследиче — две служби: на майка и на работница.

Може ли подъ този непрекъснат трудов режим да си откъдне селянската като майка и съпруга и да вложи повече дух и грижи въ поколениято, което наражда и отглежда?

Безспорно, че нашата селянка ерве ценни качества — и като девойка въ любовта си, и като

съпруга въ преданността си, и като майка въ нежността си. Но всички тия ценности, тъй трогателно изразени въ литературата ни, животът подава у нея, и тя ги носи притиснати въ себе си отъ неизвестни за насъ страдания. Само тя единичка знае въ мълчаливото си трудотърпение, какъ понася бол-жвитъ на тия изпитания. . .

Ще дойде ли денъ, когато тая робинка на земята и наро-да ни ще види замѣнена сегашната си участъ съ една по-облекчена съдба? Несъмнено! Но само тогава, когато обединеното и извено-гващо селско стопанство бѣде технически издигнато и подобро, съ повече средства и източници за прехрана и благосъстояние. Когато женският трудъ надъ земята ще стане из-лишенъ за производството и на-шата селянка бѣде прибрана отъ полето у дома си, преда-на на по-ползотворни и по-свободни въ природата и занятия. Когато тамъ, въ своя дворъ и къща, тя се почувствува облек-чена като съпруга, майка и до-макиня, уредница на къщното стопанство и грижлива наглед-ница на здраво и дѣеспособно поколение.

Ето едно просторно поле за работа и грижи на всички, които иматъ чувство на дълъгъ къмъ народа си, отъ който произхождатъ. Една примамлива областъ за преданни обществени дейци, за животворна ра-бота, въ бѣсто досегашниятъ безплодни усилия на бюрократиче-ски и равни платонически пожела-ния на интелигентствующи за подигане на „родното село“.

Железопътната Линия Гор.-Орѣховица—Елена.

Лѣсковецъ, 19 августъ. Днесъ св. Преображение, жители-тъ на Лѣсковецъ ликуватъ; чуха първото свирене на пър-вия локомотивъ по ново-стро-ещата се Ж. П. Линия Горна-Орѣховица—Елена. Тая линия ще свърза отдалеченитъ цен-трове отъ цѣнтралната линия: Тича, Стара Рѣка, Върбица, Преславъ и др. Тя ще бѣде вто-ра балканска линия и ще бѣде въ помощъ на централната ли-ния. Протѣжението на тая линия е 29 к. м. и за сега е изкарана окончателно до Лѣсковецъ, на прѣтежение 9 к. м. Баласти-рането на останалата частъ е усилено и ще бѣде привърше-но въ най-скоро време. Всички съоразения до с. Златарица сѣ привършени.

Нека се вие, че държавата се е отнесла като мащеха къмъ направата на въпросната линия, защото до сега не е дала ни сантимъ. Всичко направено до сега, е изключително отъ сред-ствата на населението.

А. Байчевъ.

Денътъ на Преображенското въстание въ Варна.

Въ вторникъ на 19 т. м. про-куденитъ отъ родната си ча-да на Тракия отправуваха годи-шнината на Преображенското въстание.

Въ 9 ч. тракийската емигра-ция се събра въ тракийския домъ, отъ където на чело съ своето траурно знаме се отпра-ви въ внушителна манифеста-ция за катедралата. Тамъ се отелужи панихида за падналитъ борци за свободата на Тракия.

Председателъ на тракийска-та организация, г-нъ В. Драчу-левъ произнесе силно проуч-ствено слово, което прикова

вниманието на присъстващитъ

Нашитъ моряци.

Морскиятъ капитанъ Георги Карловски

е роденъ въ Варна на 22 юний 1883 година. Синъ на параход-денъ агентъ, малкиятъ Георги е постоянно по параходи и от-расналъ тъй да се каже на мо-ре-то. Още 14 годишно дете той е отличенъ плувецъ и соб-ственикъ на гребна лодка, съ която безстрашно пюри водитъ на варненския вадивъ. Въ оно-ва време, когато вънломома и пристанището не бѣха още по-строени, Георги, самъ съ своята гребна лодка, прави разходки до сара Галата и Евксиноградъ.

Българскиятъ князь Ферди-нандъ I, който лѣтувалъ въ двореца си Евксиноградъ, често забелязвалъ лодката и уна-лъ за малкия смелчага, пожела-лъ да го види. Позвикалъ го при-себе си, разпиталъ го и го из-сърдчилъ да стане морякъ, да-же го поканилъ на една екску-рсия съ крайсера „Надежда“ по българското крайбрежие.

Георги Карловски постѣпва въ 1897 г. въ Херсонското Мо-рско училище, което свършилъ съ успехъ въ 1901 г. Тамъ той получавалъ на 2 пѣти парични помощи отъ князь Фердинандъ. Прекралъ и 2 години учеб-но плаване, билъ ексменуванъ отъ Одеската Морска Испитателна комисия и получилъ дипломъ „штурманъ дальнаго плаванія“.

Постѣпилъ на служба въ ед-но руско параходно д-во, той се впуска въ морскитъ ширини и обикаля почти всички морета и океани. Авансиралъ въ служ-бата си като отличенъ морякъ, въ 1911 год. Георги Карловски се явява на испитъ предъ Хр-сонската Морска Испитателна комисия за придобиванъ права на капитанъ въ далечно плаване. Получилъ съответния дипломъ, той наново обикаля далечнитъ морета, 5 1/2 години плавалъ въ Персийския вадивъ, по Вла-дивостокската линия и др.

Следъ руската революция, той попада съ окупирания руски търговски флотъ и плува въ различни линии: Марсилия—Ту-нисъ—Малта—Александрия; Марсилия—Барселона—Ротер-дамъ—Хамбургъ—Английскитъ пристанища.

Уналъ за неговитъ качества на отличенъ морякъ, покойни-ятъ директоръ на Бѣлг. Тѣрг. Параходи Д-во, Тодоръ Карака-шевъ, го повикалъ да се завър-не въ България и послужи на родния търговски флотъ.

Карловски напусналъ стран-ствуването, съ голѣмитъ мате-риални облиги и решава да пос-вети знанията и опитността си на родината. Той е сега на служба въ парахода „Царъ Фер-динандъ“, като старши помощ-никъ. Той владее много добре английския, французки, немски и италиански езици и неговото връщане въ България е голѣма придобивка за родното корабо-плаване.

Варна е най-красивия курортъ на черно море.

Католически свещеникъ Контрабандистъ.

Ню Йорскитъ вестници изна-сятъ историята на една кон-трабанда, чийто герой е епис-копъ Карлъ Мржени, настоятелъ на тамошната Католическа цър-ква. Епископътъ търгувалъ съ вино, което внасялъ подъ пре-текстъ, че е нужно за при-частие. Той продавалъ бутил-ката за 1 доларъ и печелилъ годишно 40,000 долара. Горне-то било установено документал-но, епископътъ билъ аресту-ванъ и даденъ подъ ездъ.

50 годишнината на Холандската кралица

На 31 т. м. ще се отпразну-ва тържествено въ цѣла Хо-ландия и колонитъ и 50 го-дишнината на Кралицата Вил-хелмина.

Тя е встѣпила на престола като 5 годишно момиченце, подъ регентството на майка си—прин-цеса Валдекъ Пирмонтъ.

Въ 1901 г. станала пълно-летна, тя се оженила за вели-кия Мекленбургски херцогъ, отъ който бракъ е сегашната холан-дска престолонаследница Юли-ана, родена въ 1909 г.

Кралица Вилхелмина е мно-го популярна въредъ своя на-родъ поради демократичността си. Тя се справлява съ всички политически въпроси, обича жи-вописята и отбѣгва дворцовитъ церемонии.

Находна въ църква

При ремонта на църквата св. Доминикъ въ Пистория (Ита-лия) била открита стара римска гробница съ художествени цен-ности отъ мраморни барелефи, представляващи гении, който придружавали умрелия до чисти-лището.

Въ тая църква е намѣрена фреска отъ XIII вѣкъ, представ-ляваща тържеството на църк-вата, съ Спасителя въ срѣдата.

Самостоятелна Кюрдска държава.

Цариградъ 20. Турекитъ ве-стници изнасятъ подробности по кюрдското въстание, на чело на което стои английския пол-ковникъ Лоуденъ, който е жи-въ въ дълго време въ Багдадъ, подъ името Хаджа Мехмедъ. Той вѣлвалъ въ тѣсни връзки съ кюрдскитъ първенци и се установилъ въ персийския гр. Маку, близо до турската гра-ница. Цѣля на кюрдското въ-стание е създаването на само-стоятелна Кюрдска държава, като упоренъ пунктъ срещу съ-ветска Русия въ Азия.

Кюрдитъ биле снабдени съ английски картечници и мо-дерно оръжие.

Началикъ на въстаницитъ билъ турския емигрантъ майоръ Махмудъ.

Дѣлото

по нанесения побой на журналиста Николаевъ Свищовъ 20. Вчера се раз-глежда дѣлото по нанесения по-бой, отъ сила на деня, на ре-дактора на в. „Свободна Ми-сълъ“, г-нъ Д. Николаевъ.

Защитницитъ адвокати: Ге-орги Христовъ и Георги Мин-ковъ изнесоха блѣстяще зацѣ-тата. Установи се, че въ слу-чая има опитъ за предумышлен-но убийство, стрелано е въ гър-ба на Николаева и му е счепе-на главата съ ударъ отъ пара-белумъ.

Мировиятъ съдия, за честта и достоинството на българското правосъдие, повърна дѣлото на Свищовския Окр. Съдъ, понеже е неподсѣдно нему. Дѣлото се гледа при крайно повисенъ ин-тересъ.

Залъ на 60 лв., 6 м. 30 лв.
За реклами:
2:50 лева на кв. см.
Излизъ седмично.
Адресъ: редакц. Славянскитъ
Варна.

Златото се връща въ Европа

Парижъ 20. Въ Шербургъ е пристигналъ отъ Сев. Америка единъ параходъ носящъ 252 ми-лиона франка злато за Фран-цувката Народна Банка.

Първата жена параходенъ капитанъ.

Осло 20. Госпожица Гуарунъ Трегстадъ, красива 21 годишна норвежка, е свършила това лѣ-то съ успехъ морското учили-ще въ Осло. Тя е първата же-на, която получи дипломъ да вади и права на параходенъ капитанъ. Г-ца Гуарунъ е на-начена за помощникъ капитанъ на единъ параходъ и започна службата си.

Добри Немировъ

даровитъ български поетъ, авторъ на драмата „Страхилъ“ (тъмни души) играна съ голѣми успехъ по време на Варнен музикални тържества.

ХРОНИКА.

Аладжа Монастиръ е обектъ на много туристически излети, особено сега презъ вре-ме на курорта. Тамъ отиватъ почти всички чужденци, които посещаватъ Варна. Миналата седмица група чехи сѣ посетили историческия манастиръ, обаче сѣ намерили църквата затво-рена, понеже монаха, който я пази, отсъствувалъ и вземалъ ключа съ себе си. Археологи-ческото д-во трѣбва да тури редъ въ този имотъ.

Подновиха изданието си земеделскитъ вестници: „Зем-ледельски Народенъ Гласъ“ подъ редакцията на Минчо Дранда-ревски въ Ст. Загора и „Забу-новъ Земледельска Защита“ подъ редакцията на Никола Атана-совъ въ Ловечъ.

АМЕРИКАНСКИЯТЪ президентъ Рузвелтъ билъ много енергиченъ човѣкъ. Запитанъ вед-накъ: отъ къде черпи енергия, отговори: отъ избѣг-ване алкохола и все по-големото употребление на захаръ. Нашиятъ на-родъ ще стане най-енер-гиченъ, ако го лишимъ отъ алкохолъ и му да-демъ захаръ.

Морска мисълъ, месечно списание за морски спортъ и литература, излезе брой 2 съ много интересно съдържание. Годишенъ абонаментъ 60 лева.

Излезе отъ печатъ в. „Бѣлгар Народенъ театръ“ бр. 7, посветенъ на културния подемъ на гр. Варна и неговитъ вдъхновители, съ статии отъ г-нъ П. Янговъ—кметъ на гр. Варна, Ст. Рунтовъ, Д. Неми-ровъ, Св. Камбуровъ, П. Ми-хайловъ и др.

Търсете го по будитъ и д-во „Курьеръ“.

XII конгресъ на Бѣлг. Вегетариански съюзъ ще се състои на 28—30 т. м. гр. Рувъ. Ще бѣдатъ изнесени съакции отъ Д-ръ Л. Караивановъ, Г-жа Патева, г. Янчевъ. Пока-ненъ е председателя на Д-во „Природолѣчение“ Д-ръ Кирилъ Йордановъ Ганевъ да вземе участие и чете рефератъ върху природолѣчението. Същиятъ се е отзовалъ съ готовност и ще говори на тема:

„Същностъ и стойностъ на природолѣчението“. Въ сѣвиза-та ще бѣде даденъ отговоръ на статийтъ противъ природо-лѣчението на г. Д-ръ Ив. Те-одоровъ поместенъ въ „Здравна Провѣста“.

Варненскиятъ общин-ски театръ изнесе снощи въ лѣтния театръ за последенъ пѣть високохудожественна пи-еса „Камилъ“, отъ Видаганъ. Участвуваха артиститъ г. г. Д. Георгиевъ, А. Темелковъ, Хр. Даневъ, г-жа М. Пенкова и др. Нашиятъ театръ за лѣщенъ пѣть доказа на публиката, че стои на оная висота на която виждаме и игритъ на държав. театръ.

Всѣки може за 15 год. да има

СТО ХИЛЯДИ ЛЕВА капиталъ, като се застрахова само при „ЛА НАСИОНАЛЪ“ ул. гургулята № 1.

КЪОШКЪ съ три декара дървета, при две чешми, на Евксиноградското шосе, до 6-й полицейски участъкъ съ кра-сива гледка къмъ морето, про-дава се на много износна цена. Справка при Павелъ Свеща-ровъ — Популярната банка.

МОМИЧЕ МОМИЧЕ МОМИЧЕ МОМИЧЕ

ГОСПОДА ПУШАЧИ

Тютюнева фабрика

„МОМИЧЕ“

на М. Н. Авгериниди — Варна

ПУСТНА СЕГА ВЪ ПАЗАРЯ

НОВО-ВО КАЧ. ПАПИРОСИ

ВЪ РАЗКОШНИ БЪЛИ КУТИИ

Цигаритъ отъ това качество сѣ пригот-вени отъ южнбългарскитъ ароматни ТЮТЮНИ

ТЪРСЕТЕ БЪЛИТЪ КУТИИ „МОМИЧЕ“

МОМИЧЕ МОМИЧЕ МОМИЧЕ МОМИЧЕ

Варна отъ години не помни заразни болести.

Варна е най-красивия курортъ на черно море.

Варна е най-красивия курортъ на черно море.

Варна е най-красивия курортъ на черно море.

Варна е най-красивия курортъ на черно море.

Варна е най-красивия курортъ на черно море.

Дрехите си ще подновите чрез химическо чистене, или пребоядисване само при МАТЕЙ НЕДКОВЪ & С-не ул. „Царь Борисъ“ № 15.

В П-ва — Варна.

Дългът на момента

Икономическата и парична криза от дете на денъ взима по страшни размъри. Всички приказват за нея; всички — искрено при не, това е другъ въпрос — директн начинитъ и средствата, ако не ва премахването, поне ва облекчението и, обаче тя продължава своя убийственъ маршъ и на лице сж всички зловещи симптоми ва блика катастрофа. А тя ще бже страшна по размери и по последици. Въ нейната коствелна драма е и фаталния моливъ, съ който ще се заличи и самото политическо съществуване на многострадалната ни родина! Народътъ изживява последнитъ усилва ва борба съ страшното бедствие. Въ него намиратъ почва зловещи мисли за изхода отъ туй положение. Него вече не го интересуватъ приказки и вългалки на властущи и не властущи фактори, че тх сж грижатъ и ще донесатъ облекчението. Въ него се насажда и ватвърдява убеждението, че на страшната си болка самъ трбва да намъри лъкъ. Факти въ туй направление не липсватъ. Бойкотътъ по събирането на данъцитъ е симптоматиченъ. Не е само липсата на пари ва да се прави тоя бойкотъ. Въ него се крие нтъщо подмолно, ржководено и преследващо лоши цели. Когато широкитъ народни маси сж обладани отъ идеи и мисли ва крайности съзнанието у тхъ ва последицитъ е ватжпело. У тхъ нма усѣтъ, че тия крайности могатъ да имъ донесатъ непоправни алии; ва тхъ става безразлично дали утрешния денъ ще имъ донесе нтъщо по добро. А разрушителнитъ елементи, девица на които е: „Колмото по-малъ, толкова по-добре“, такава атмосфера дишатъ.

Че бутующата икономическа и парична криза днесъ души и граждани, и селянина, и тър-

говеца, и занаятчията, и всекиго подъ заробеното съ зловещи облаци българско небе, въ това две мнения нма.

Исходътъ — той не е въ крайноститъ. Тх могатъ да поме- татъ и да заличатъ отъ лицето си земаща дори и тия, които го проповѣдватъ, или които очакватъ спасение въ тхъ. Най малкото тх могатъ да изложатъ на страшенъ рискъ и самото политическо съществуване на държавна и народъ.

Не въ крайноститъ, а въ се- риозното опомняване на всички фактори въ страната и въ по- дирване на сигурнитъ пжтища ва изхода отъ туй тежко по- ложение, може да се очакватъ до- бритъ дни.

Управляващитъ фактори трб- ва да се опомнятъ и да видятъ везищата пропасти, надъ които е надвесенъ народътъ, и въмето да влагатъ енергията си въ дѣйностъ, целяща поддържане на властъ и б-верам- ното използване облатитъ отъ нею; въмето да залгаватъ наро- да съ разни свои кабинетни про- екти и лѣкарства ва изроднитъ бо- лки, да влезатъ въ контактъ съ тоя народъ, да видятъ ха- лътъ му и въаймно съ него да намъриятъ начина и средство- ва излизането отъ тежкото по- ложение. Размъната мисля между народъ и управници, е най вѣрното и най-сигурното средство ва превъзмогането и на най-тежкитъ положения. Сти- га кабинетния проектъ! Отъ тхъ полза нма днесъ, нма да има и утре. Идете между народа, вижте ранитъ му и се посъвет- вайте съ него. Неговитъ приро- денъ умъ, неговото чувство на самосъхранение, пъкъ и неговия патриотизъмъ, ще ви посочатъ мѣроприятията, които вне, като управници, сте длъжни да ус- воите и да приложите.

Опозицията, политическитъ

еднакво важенъ и отговоренъ за съдбинитъ на държавата фак- торъ. Повѣлителенъ дългъ на- тия фактори е: въмето да хаби енергията си въ книжни и бе- зогледни борби, въмето да мждру- ва въ партийнитъ клубове и отъ тамъ да чертае и проповѣ- два спасителни средства, трб- ба да влезе въ контактъ съ на- родъ и правителство и съ раз- мѣна на мисли по положението, да се залучка сигурния и вѣр- ния пътъ ва изхода отъ тежкото по- ложение.

Дошло е крайно време да се мисли не кой управлява днесъ и кой ще управлява утре, нещастна страна, а кой да я спаси отъ очертаващата се съ ярки линии катастрофа, по- дирей който неменуемо следва и политическо робство.

Ако правителството е негодно да ржководи народнитъ съд- бини; ако то нма съзнанието и волята да предпиеме нало- жителни и решителни мѣрки ва превъзмогане на бушующето зло надъ народа въ всичкитъ му слоеве, оппозицията, която е въ контактъ съ народа, ще спе- чели довѣрието му, и днитъ на негодното правителство сж прече- тени — то ще падне.

Опозицията е длъжна, преди всичко, да заработи за спасени- ето на държавата отъ катастро- фа, та тогава да мисли ва властъ. Ако средството ва туй е свая- нето на правителството, това нма да стане по рецептитъ, въ които всѣка отъ партиитъ си пише въ клубовѣтъ.

Тамъ между народа и въ близкитъ, лишени отъ парти- ени егонимъ контактъ съ него ще се искове силата ва съба- ряването на правителството. Инак- вие, располжениата, неговорна и хавава спозиция, ставатъ най- добрия крѣпостъ на исхабеното и негодно правителство.

Осигурително Дво
ЛА НАЦИОНАЛЪ
капиталъ 100,000,000

Херою на славянската музика Даргомижски.

Единъ отъ създателитъ на националното направление въ Руската музика, слѣдъ смъртта на Глинка е Даргомижски. Той е фокусъ, около който се гру- пиратъ всички музикални сили отъ 60 год. на XIX вѣкъ и херою, който адъхнови гения на слѣдващата гднерация руски ко- мпозити.

Александръ Сергеевичъ Дар- гомижски, потомъкъ на една бла- городна фамилия, е роденъ на 2. II 1813 год. въ едно село на Тулската губерния. Водимъ отъ голѣмия си музикаленъ ин- стинктъ, още отъ ранно дѣтн- ство, той показва голѣма лю- бовъ къмъ изкуството, а особено къмъ хромовѣтъ на Мелпо- мена и Орфей. Оцъ на седма годишна възрастъ малкия Алек- сандъръ основалъ една мари- онетна труппа отъ дѣца. По по- късно стрѣмже му къмъ теа- тѣра отетжна предъ този на музиката. Този стрѣмже на даровитото дѣте остава неди- сциплиниранъ, липсва му до- бъръ учителъ по паяно и ци- гулка. По късно Даргомижски намира учителъ, който го при- ема да свири Пѣра цигулка въ своя струненъ кварталъ. Къмъ петнадесетата си год възрастъ той почва да композира дуети и квартети, но разбира се по- късно дилетански начинъ. Щастieto му се усмихва. Въ Петербургъ претига младия виенчанинъ Францъ Шобърле- херъ, ученикъ на Хумела. При него Даргомижски изучава паяно, хармония, контрапунктъ. Той е последния учителъ на голѣмия славяноски композитъ.

Сждбата на Даргомижски е сходна съ тази на Глинка. Свѣр- шилъ своето учение при Шо- бърлехеръ, той постѣпва на служба при Министерството на Царския Дворъ, обаче не се за- държалъ тамъ. Съветъ, прашна атмосфера на бюрократизма, съ всичката своя прозяваща канце- ларска обстановка, го изпраща

на ново въ обятията на музи- ката.

Даргомижски разбира, че слѣ- чевитъ дѣца отъ храма на Ас- тарта сж родени да отровятъ сребърни звуци отъ безсмъртна- та арфа на изкуството, но не и да ватворятъ своя крилатъ духъ въ оматосания крѣжъ на бю- рократизма. Превъ своя адми- нистративенъ постъ славяноски композитъ създава редъ твор- би, главно романси, които се пѣли въ салонитъ на Петер- бургъ. Тѣва обогрени съ лѣчи- тѣ на най-сѣкровената лирика пѣсни му спечелватъ име като добъръ композитъ и акомпъ- нистъ, въ средитъ на тогаваш- ната аристокрация.

Сродни по духъ и сждба Дар- гомижски и Глинка сж били и въ добри приятелски отношения — ва тхъ приятелството имало високо сублимно значение. Презъ 1844 год. Глинка зами-

нава ва Берлинъ, а Даргомижски ва Парижъ. Приемникъ, слѣдъ смъртта на Глинка, на наци- оналното направление въ рус- ката музика остава Даргомижски.

За първата му опера „Ес- мѣрада“, Белгийския критикъ Фетисъ се отзовава твърде ло- каво. Той намира много ориги- налностъ и енергия въ кон- цията. Следъ това последва „Каменъ Гостъ“, който обаче не се посрѣща добре. Публиката, която е свикнала на сладкини- арии, ефектни ансамбли и ма- сови сцени, не може да приеме строгитъ стилъ на тази тѣя оригинална и самобитна по ро- да си опера.

Тѣя или инакъ, Даргомижски остава цененъ ратникъ ва въ- раздането руската национална музика, редъкъ човѣкъ и бла- городенъ духъ въ историята на славяноския духовенъ подемъ. Д. Г. Аджемовъ.

Който дойде въ Варна и не посети БИРАРИЯТА

„ГОРНА ТРАКА“

нищо не е видѣлъ, нищо не е разбралъ. Най-приятната разходка средъ природата е до бирарията

„Горна Трака“

на Евксиноградското шосе. Най-хубави хладни напитки и вкусни закуски, при чудно красивата гледка на чаровното море ще намерите само въ бирария

„ГОРНА ТРАКА“

на КОСТА МИХАЙЛОВЪ на шестия километръ

ТОЧИЛАРНИЦА

„СВѢТКАВИЦА“

ул. „св. Климентъ“ 5 (залъ хотелъ „Комерсиалъ“), приема за поправка: ПРИМУСИ, ютни, ключове и др. разни домакински желѣзни потреби. Точатъ се машини за стрижене коси и коне, ножичи и всѣкакви ножове, сжщъ и ножчетъ на машини за месо.

Рекламирването въ седмичникъ задържа рек- ламата цѣла седмица на лице.

Б. Доброполски

Пробивътъ на Добро Поле

въ 1918 година.

XII. Остѣпление и катастро- фата.

Както видѣхме останкитъ отъ 30 пехотенъ Шейновски полкъ се задържаша до 7 часа сл. п., когато пълнучиха заповѣдъ за остѣпление. Отъ тукъ започна вече непрекъснатото, катастро- фално остѣпление чакъ до старитъ граници на царството. Критическитъ дни на Добро По- ле, 14 и 15 септември, бѣха подгнали борческия духъ на Шейновци. И наистина, превъ тѣ дни, всички се биха само- отвержено и твърдо стояха на мѣстата си. Никакви дезерти- рания отъ боя немогатъ се по- сочи. Следъ 16 септември, ко- гато 3/4 отъ осиперитъ и по- долицеритъ бѣха избити, по- слабитъ духомъ почнаха да на- пускатъ дезорганизиранитъ си роти и се отправиха ва домо- ветъ си, защото нѣмаше кой да ги задържи. Въмето да се сведатъ останалитъ живи около 350 бойци въ една дружина и командирътъ на полка да поеме самъ командването и, продъл- жаватъ да се издаватъ заповѣди по полка и определятъ участъци за отбрана на фиктивни роти и дружини, даже биде на- значенъ младши офицеръ ва ко- мандиръ на 1-а дружина, която броеше едва 30 бойци! По този начинъ имаше роти съ 10-15 бойци безъ началници. Като се вземе предъ видъ, че превъ време на остѣплението дезертираха около 20 войници, благодарение на тази дезорганизация, като се прибавятъ къмъ тхъ и жерт- витъ отъ убити и ранени превъ време на остѣплението, пол- кътъ стигна старитъ граници на царството едва ли съ 200 бойци, но пакъ въ 3 дружиненъ етставъ!

Катастрофата при Добро По- ле бѣше сждбоносна ва изхода

на тѣй тежката тригодишна война, която водихме за нашето национално обединение, ето за- що справедливо всички съвре- менци смѣтатъ, че при Добро Поле се разтвори вратата на крепостта, по бѣше създала армията ни на южния фронтъ, превъ която минаха многоброй- нитъ ни противници.

Изягачитъ дѣйствиетата на пол- ка, който свърша името си съ Доброполската епопея, ще из- лажа своитъ възгледи ва при- чинитъ на катастрофата при Добро Поле, която е сжщевре- менно катастрофа на цѣлата ар- мия, на цѣлия народъ.

Веднага следъ септемврийско- то примирие 1918 год. въ пре- сата се подигна полемика ва причинитъ на катастрофата при Добро поле. Съвѣстътъ на цѣ- лия български народъ и днесъ още се тервае отъ едно мжчи- телно недоумѣние: Катастро- фата при Добро Поле, тѣй бѣр- за, неочаквана и сждбоносна, на- истина ли е дълго на организи- рано предателство, или пъкъ се дължи на други по-сжществени причини?

Следъ изложението за послед- нитъ боеве при Добро Поле, азъ твърдя, че не предателство съкриши нашата военна мощ! Фронтътъ не можеше да не рухне при духовнитъ и материалнитъ условия, въ които бѣ поставенъ. Ако не на Добро поле, той би рухналъ на Струма, въ завоя на р. Черна, или другаде. Ако не днесъ, той би се провалилъ утре. Гладенъ, босъ, не обле- ченъ, съ гнилъ тѣлъ, съ нерви изтощени отъ една не по сила- тѣ и културата му борба, въ която бѣше поставенъ вече превъ 1918 г., изгубилъ въра въ щастливия край на войната, нашиятъ войникъ не можеше да издържи още една зимна война.

Това бѣше всеизвестно. Добро Поле не е причина, а е логи- ческа последица на това съ- тояние на нѣщата. Това се ра- бира ясно отъ краткото изло- жение, което направихъ ва дѣй- ствията на нашия полкъ.

Все пакъ общо е убеждението, пъкъ и азъ твърдя, че войната би се ликвидирала съ по-добри резултати за насъ, ако не бѣше се развила съ свѣткавична бѣр- зина катастрофата при Добро Поле.

Тази катастрофа можеше и изложително бѣше да се забви. Ако и неизбѣжно, като фактъ, тя далечъ не бѣше неизбѣжна като дата. Както 17, 23, 28 нѣ- хотенъ полкове отъ 9 а пехотна Плевненска дивизия, героически отетояха при Дойранъ на най- страшната атака, каквато наши- та армия е виждала, така и полковитъ, дѣйстващи при Добро Поле, трбваше, ако не да отбиятъ удара, то поне да се закрепятъ на нови позиции. Това не би било все едно съ огледъ за крайния резултатъ.

Остава още единъ въпросъ, кой- то туря въ съмнение общество- то дали пробива на Добро По- ле става първомъ въ участъка на 30 пехотенъ Шейновски полкъ, или въ този на 29 пехотенъ Ямболски полкъ? — По този въпросъ се хвърля прахъ въ очитъ на обществото, като се запечататъ телеграмата на Началника на 2 а Тракийска Ди- визия генералъ Русевъ, съ ко- ято последниятъ съобщава, на съседа си, началника на 3 а Бал- канска дивизия, въ дена на про- бива, че Добро Поле е паднало въ неприятелски ржце въ 6 ч. и 30 минути пр. п. на 15 сеп- тември. Въ сжщото време се премълчава, че преди 6 часа пр. п. сжщия денъ противникътъ навприа пробивъ въ участъка на 29 пехотенъ Ямболски полкъ, като завладѣ Гръцкия постъ и върха Шейновецъ.

Фактъ е, че видитнитъ отъ 30 Шейновски полкъ на „Ка-

виритъ“ (12 рота) видѣха въ гърба си врага, засѣлъ вече Гръцкия постъ, входящъ въ участъка на 29 Ямболски полкъ и настѣпующъ къмъ тиеда. Фактъ е още, че в. Шейновецъ падна много по рано отъ Сто- яновата височина; последната противникътъ атакува съ къмъ в. Шейновецъ. Фактъ е че о- станкитъ отъ 30 пехотенъ Шей- новски полкъ стояха на втора- та позиция отъ Узуновата Ска- ла до Стояновата височина, все на Добро Поле, когато вичоци- нитъ Кравицъ, Хлѣбаръ, Мали- на, Вътрѣшникъ бѣха вече въ ржцетъ на противника. Далечъ съмъ отъ мисълта да твърдя, че ако 29 пехотенъ Ямболски полкъ не бѣше разбитъ по-рано отъ 30 я, Добро Поле щеше да се задържи. Като се има предъ- видъ, че стрѣхъ нашиятъ силъ врагътъ имаше 7 пжти по-големи пехотни сили и 10 пжти по- го- лѣма артилерия, не 29 п. полкъ, но и кой да е полкъ отъ ар- мията не можеше устоя.

Въ заключение ще изложя при- чинитъ на катастрофата, ко- ито сж много и отъ различно естество, обаче азъ ще спомена за най-сжщественитъ:

1) Нашата народна армия, ако и снабдена напоследъкъ съ културни технически средства за водене войната, почти еднак- ви съ тѣва на нацитъ против- ники, въ количествено отно- шение тѣ ни превъзхождаха.

На Добро поле противникътъ на единъ нашъ изстрѣлъ отъ мана отговаряше съ петъ. На една наша картечица отгова- реше съ 5-6. Въобще при всич- ки схватки противникътъ из- хвърляше много по-вече мина, бомби, гранати и пр., а ние бѣ- хме принудени да ги пестимъ.

2) Армията направи едно го- лѣмо, не по силитъ си развѣ- щане, и импровизира много части. Тя не бѣше още отъ мир- но време организирана по на- чина, та да може лесно да се развѣрне. Прекомѣрното раз-

върщане на пехотата отъ 40 полка на 88 и на артилерията отъ 19 полка на 35 полка, ли- ши първата отъ добри ротни командири, а втората отъ ба- тарейни командири, защото дей- ствующитъ офицери, които им- аха по-солдна военна подго- товка, трбваше да заематъ по- горни длъжности.

Сжщото положение бѣше и въ другитъ родове оружия.

3) Липсваха ни достатъчно съобщения и превозни средства. Липсваха достатъчно желѣзо- пжтни линии, обикновени пѣ- тища, автомобили, камиони и пр. Достатъчно е да се отбѣл- жи фактъ, че 2 а Тракийска Ди- визия нѣмаше ва цѣлия си участъкъ, отъ около 24 кило- метра, нито единъ пътъ за съ- общение, съ желѣзопжтната ли- ния Гръцко-Прилѣтъ. Един- ственъ пътъ ва съобщение въ тѣла на поменатата дивизия ми- наваше успоредно по протеже- ние на цѣлия фронтъ и се об- стрѣлаше отъ неприятелската артилерия. Съобщенията съ же- лѣзопжтната линия Гръцко-При- лѣтъ ставаха по пжти а. Бѣ- ловодица — Дуна Моста Расимъ Бей на р. Черна, входящъ въ 4 а Преславска дивизия. Въ про- дължение на цѣли две години въ 2 а Тракийска дивизия ни- що не биде сторено за създаването поне единъ пътъ, перепеку- ляренъ на фронта, за съобще- ние съ тѣла. Превъ време на остѣплението по пжти с. Бѣ- ловодица — с. Дуна се бѣха на- трупили всичкитъ боеви на 2-а и 4-а дивизии и движението имъ почти бѣ немислимо, ва- това представляваха дѣли три дни добра целъ за атака отъ не- приятелскитъ аероплани.

4) Първоначално ни липсва- ха достатъчно артилерия, кар- течници, модерно оружие изоб- що и припаси ва него. Съ та- кива постѣпено ни снабждаха превъ течението на войната на- шитъ съюзници и въ това от- ношение ние бѣхме въ пълна

зависимостъ отъ тхъ. Ново- формиранитъ батареи, картечни роти, мивовѣргачни роти, гра- натохвѣргачни взводове, пора- ди специалната служба въ тхъ, извикваха по интелигентни сили ва по-скорошното имъ обучение и изкарване на фронта.

5) Търкането на нашето ко- мадуване съ германското. То- ва търкане стана причина да оставе откритъ и въпросъ за опасността на лѣвиятъ ни флангъ на Доброполския участъкъ. Важими обиди между- щца на 2 а Тракийска дивизия и Щаба на 61 армейски кор- пусъ създадоха невъзможни от- ношения.

6) Армията нѣмаше доста- тчно офицери. Единственото ни военно училище и школата ва випасни подпоручици иска- раха превъ време на войната около 5000 офицери съ по нѣ- колко месечна подготовка, която не бѣше достатъчна. Нѣмаше достатъчно и добре подготвени подофицери. Нѣмаше даже едно подофицерско училище, а по- дофациери се подготвяха, или по право импровизираха въ частитъ. По този начинъ обуче- нието и подготовката на ар- мията ставаше по старому, нѣщо ново не се въвеждаше и ние отидохме на война съ понятията отъ старитъ войни. Войницитъ, които служиха съ облекчение, не бѣха подготвени. Не бѣха подготвени сжщъ и всички да- нѣщи, не служили, съ каквито се попълваха пострадалитъ въ тѣжкитъ боеве полкове.

7) Интендаството не бѣше ор- ганизирано и подготвено да по- реще нуждитъ на армията. Частитъ сами се грижеха за всичко. Интендаствата бѣха само единъ разпрѣдѣлителенъ бю- ра. Всѣки бракуванъ отъ строе офицеръ се назначаваше въ ин- тендаствата. Много отъ тѣви офицери охотно заемаха тѣва служба, защото тамъ се чув- ствуваха много добре.

Следва.